

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

**Hallintovalitus johtaja Mikko Nurminen päätöksestä 06.02.2018
(TRE:1162/03.06.04/2018) olla antamatta tietoja Morkun alueen asemakaavan
ohjausryhmän kokouksen 13.11.2017 muistiosta**

Tampereen kaupunkiympäristön palvelualueen johtaja Mikko Nurminen kieltäytyi sähköpostitse 11.1.2018 (kirjallinen päätös 06.02.2018) luovuttamasta Vasen Kaista -verkkolehdele Morkun aukion ja Ratapihankadun asemakaavan (ak 8653) ohjausryhmän kokouksen muistiota 13.11.2017.

Tiedon luovutuksesta kieltäytymistä Nurminen perustelee näin:

Edellä mainittu ohjausryhmän muistio on laadittu sisäistä työskentelyä varten eikä kyseessä ole viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 5 § 4 momentin tarkoittama viranomaisen asiakirja, joten muistiota ei anneta tiedoksi.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 5 §:n neljännen kohdan mukaan lakia sovelletaan viranomaisissa työskentelevien sekä viranomaisten ja niiden lukuun toimivien yksityisten ja yhteisöjen välisiä neuvotteluja, yhteydenpitoa ja muuta niihin verrattavaa viranomaisten sisäistä työskentelyä varten laadittuihin asiakirjoihin vain, jos asiakirjat sisältävät sellaisia tietoja, että ne arkistolainsäädännön mukaan on liitettävä arkistoon. Kyseessä oleva muistio ei ole arkistoon liitettävä asiakirja.

Nurminen perustelu, ettei kyseessä olisi viranomaisen asiakirja on ristiriidassa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain periaatteiden ja tarkoitteen kanssa. Lain mukaan asiakirjat ovat julkisia ellei toisin määrätä. Lain tavoitteena on varmistaa kansalaisten tiedonsaantioikeus, jotta "yksilöillä ja yhteisöillä mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä, muodostaa vapaasti mielipiteensä sekä vaikuttaa julkisen vallan käyttöön ja valvoa oikeuksiaan ja etujaan".

Asemakaavasta 8653 on käyty vilkasta julkista keskustelua useita vuosia. Syksyllä 2017 julkisuudessa olleiden tietojen mukaan kaupunki olisi aloittanut tai olisi aloittamassa kaavamuuosprosessin, jonka tarkoituksena on muuttaa alueen voimassa olevaa asemakaavaa ja siihen sisällyntä Tampereen vanhan tavara-aseman suojelupäätöstä. Asemakaavan muutosta ei oltu käsitelty ainakaan julkisten pöytäkirjojen mukaan kaupungin päättävissä elimissä, kuten kaupunginhallituksessa tai yhdyskuntalautakunnassa. Aamulehti kuitenkin kirjoitti jutussaan 23.12.2017 Morkun aukion ja Ratapihankadun aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun asiakirjoista, joiden mukaan asemakaavaa oltaisiin muuttamassa. Jutusta ja muista julkisuuteen tihkuneista tiedoista kävi ilmi, että asemakaavan linjauspäätös olisi tehty marraskuussa 2017 pidetyssä asemakaava 8653:n ohjausryhmässä.

Keskustelu Morkun ja Ratapihankadun asemakaavasta kävi kiivaana ja Vasen Kaista -verkkolehti pyysi tietoja ohjausryhmän kokouksesta varmistakseen julkisuudessa olleet tiedot ohjausryhmän tekemistä päätöksistä. Julkisuuslain kuudennen pykälän viidennessä momentissa määrätään viranomaisen laatiman asiakirjan julkiseksi tulemisesta, että julkisia

ovat "tutkimus ja tilasto sekä niihin verrattavissa oleva yleisesti merkittävän ratkaisun tai suunnitelman esillä olevia vaihtoehtoja, niiden perusteita ja vaikutuksia kuvaava itsenäisen kokonaisuuden muodostava selvitys, silloinkin kun se liittyy muuten keskeneräiseen asiaan, kun se on valmis käyttötarkoitukseensa".

Katsomme, että asemakaava 8635:n ohjausryhmän muistio on juuri lain tarkoittama yleisesti merkittävä ratkaisu. Asiakirja oli myös valmis käyttötarkoitukseensa, koska se tai siinä kuvattu päätös oli mitä ilmeisemmin tammikuussa viranomaisneuvottelun yksi lähtökohta tai liiteasiakirja.

Nurminen perusteli päätöstään, ettei muistio ole julkisuuslain mukaan julkinen asiakirja, koska se on sisäinen asiakirja eikä sitä arkistoida. Ohjausryhmän muistiota ei kuitenkaan voi verrata julkisuuslain viidennen pykälän neljännen momentin tarkoittamiin sisäisen työskentelyn asiakirjoihin, sillä ohjausryhmän muistio on ollut valmis käyttötarkoitukseensa ja sillä on ollut tarkoitus ohjata yhteiskunnallisesti merkittävän asemakaavan valmisteluprosessia.

Asiakirjan arkistoitamattomuus ei ole oikeuskirjallisuuden mukaan pätevä peruste olla luovuttamatta tietoja. Hallinto-oikeuden professori Olli Mäenpää huomauttaa kirjassaan *Julkisuusperiaate* (2016, 86), ettei julkisuuslain kannalta ole ratkaisevaa, onko asiakirja tosiasiallisesti arkistoitava vai ei. Olennaista sen sijaan yksityisten ja yhteisöjen oikeus saada tietoa julkisista asiakirjoista.

Tampereen kaupunki on aiemminkin kieltäytynyt luovuttamasta kaavavalmistelun ohjausryhmän muistiota. Perusteen kieltäytymiselle oli tuolloin se, ettei ohjausryhmä ole julkisuuslain tarkoittama viranomainen, minkä vuoksi ohjausryhmän muistio ei ole julkinen. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksessä 10/0796/3 (diaarinumero 00502/10/1203) todetaan kuitenkin ohjausryhmistä seuraavaa:

Kunnallisten viranomaisten asettamat apu- ja valmisteluelimet eivät ole julkisuuslain 4 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia. Tällä rajauksella ei ole kuitenkaan tarkoitettu rajoittaa asiakirjojen julkisuutta. Asiakirja on viranomaisen asiakirja, jos se on viranomaisen hallussa. Koska edellä mainitut apu- ja valmisteluelimet eivät ole erillisiä viranomaisia, vaan kunnallisen viranomaisen sisäisiä orgaaneja, ovat niiden asiakirjatkin julkisuuslain 5 §:stä ilmenevin rajoituksin asianomaisen kunnallisen viranomaisen asiakirjoja.

Pyydämme, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumoaa Mikko Nurmisen päätöksen olla luovuttamatta Morkun ja Ratapihankadun asemakaavan 8635 ohjausryhmän muistiota.

Tampereella 06.03.2018

Oskari Jokinen

Opiskelija, Vasen kaistan toimittaja

Allekirjoitus

Cai Melakoski

Cai Melakoski

Vasen kaistan varapäätoimittaja

Allekirjoitus

Cai Melakoski